

(המשך מעמוד 15)

את שני בניו - בני 11 וחצי ו-13 - והרבה הרבה חברים, לדבריו.

במשך שש שנים ניצח על "המקהלה הפילהרמונית של תל-אביב", עד שעזב בגלל הילוקי-דיעות ומקצועיים. אז הקים את "המקהלה הקאמרית של תל-אביב" והמשיך להתעסק בפסטיבל, שגם הוא בן פסטיבלי.

לפני חודשים אחדים הכיר את יעל, בחורה יפהפיה, דיילת ב"אל-על". השניים התאהבו ונישאו בתוך זמן קצר.

החתונה שלהם, שנערכה ב"חמאס" ביפו, הייתה אירוע מוסיקלי בפני עצמו. "המקהלה הקאמרית" הופיעה בפני קהל המוזמנים ובפני החתונה כולה, וביצעה בהופעת-בכורה עולמית מדרגיגלים מהמאה ה-16.

בארון קטן בכניסה לסלון, מעל סיפרי מוסיקה וספרים אחרים, מונחים מקלות-המנצח שלו. הוא היה קצת משועשע כשסיפר לי איך בחרים המנצחים את המקלות האלה. יש מקלות מכל הסוגים, מעץ ומפלסטיק. יש מקלות שונים המתאימים לסוגי מוסיקה שונים.

הוא אמר, למשל, שמקל קלימישקל מתאים יותר למוסיקה של מוצארט, לעומת מקלות כבדים יותר המתאימים למוסיקה כבדה. מנצחים הבאים לבחור מקלות-המנצח יכולים לעמוד זמן רב ליד הדוכן, כשהם משחקים עם המקל, מנופפים אותו באוויר, בוחנים את מישקלו ואורכו, מודדים אותו מכל הכיוונים, ורק אז מחליטים איזה לקנות.

בנסיעתו הקרובה לחו"ל הוא עומד לרכוש כמה וכמה מקלות כאלה. "ולמה? - הרי אין שום סיבה שהם ישבו, הם הרי פוגעים רק באוויר". מסתבר שהמקלות נוטים להישבר, כי בשעת הקונצרט קורה

למלא אולם גדול למוסיקה תימורתית. לפני שנה היו 30 מופעים, והיתה הפתעה גמורה שקהל מילא את כל האולמות בכל הקונצרטים האלה. זה נתן רחיפה לפסטיבל הנוכחי. הפעם העונתו יותר.

מה זאת אומרת? זה פסטיבל בינלאומי. נשלחתי לחו"ל לאסוף מקהלות, ומצאתי כמה דברים יפים מאוד. לצד המקהלות המובילות הישראליות יש השנה הרבה מקהלות מחו"ל. ועד כמה שידוע לי אין בכל העולם פסטיבל בהיקף כזה.

זה פסטיבל גדול, המרכז מקהלות רבות מחו"ל ברמה גבוהה להמישה ימים של קונצרטים. ברמה האם הוא מעורר התעניינות עולמית?

אני מקבל מיכתבים מכל העולם מגורמים שרוצים להופיע בפסטיבל, וכבר נרשמים לפסטיבלים של 1989 ו-1990.

אבל זהה הוא מקומי בלבד.

בעיקר מקומי. זה מופנה לקהל ישראלי.

איזה מודעות יש לקונצרטים וקאליים בקהל הישראלי?

זה דבר שמתפתח. זה פסטיבל לא מעונב ולא מכופתר. וקונצרטים לא מכבידים על השומע. הם גם קצרים יחסית ומתבצעים באולמות מאוד מיוחדים, שחלקם מתפקדים כמועדוני-לילה במשך השנה. הפסטיבל הוא חופשי, אין צורך להתלבש, והמופעים מתוכננים כך שכל אחד יכול למצוא בהם עניין. יש שם כל סוגי המוסיקה.

ומי הקהל שבא לפסטיבל בזה?

זה קהל יפה, עדי כמה שראיתי בשנה שעברה.

גילים מסויימים?

כל טווח הגילים, אולם זהו בעיקר קהל צעיר יחסית. קהל מתורבת. לא קהל שצועק ברחובות.

אפשר להגדיר אותו בקהל של צפון-תל-אביב?

קהל שידוע להתנהג בקונצרטים. רבים מהם הם יושבי מדרגות הביכל-הרחבות. יש אווירה מאוד טובה ברחובות של יפו בזמן הפסטיבל.

ואתה מנהל את כל האירוע?

כן. ואני גם מנצח על רוב הקונצרטים המרכזיים. וגם אופיע בהופעת-בכורה של המקהלה החדשה שלי, המקהלה הקאמרית של תל-אביב. זו מקהלה שהקמתי לפני שנתיים אחרי שפרשתי מניהול המקהלה הפילהרמונית.

מה זה בעצם זמר-מקהלה?

אין מיקצוע כזה. זמר במקהלה חייב להיות, מלבד היותו זמר טוב, גם מחונן טוב כדי להשתלב עם קולות אחרים ואת זה לא מסוגל לעשות כל זמר, כי יש כאלה שקשה להם להשתלב בקבוצה.

צריך לכן קול אופראי?

לקול אופראי גדול קשה להשתלב במקהלה. אף-על-פי שבאופן עקרוני כל אחד יכול להשתלב במקהלה. להיות סולן זה דבר מאוד תובעני שדורש התמסרות טוטאלית.

(ליוציאנו) פברוטי, אמר שזמר זה 10% קול, וכל שאר הדברים שעושים אותו לסולן הם כושר מישחק, כושר-ביטוי ואינטליגנציה.

זמר במקהלה צריך לבטל את עצמו?

לא לבטל את עצמו, לא אצלי. כל אחד מביא איתו מהבית את מה שיש לו, ותורם למקהלה את

מה שיש בו. אני מעוניין בשילוב ולא בכיטול.

קשה יותר לשיר במקהלה מאשר להיות זמר סולן?

לא. מבחינה מנטלית קשה יותר להיות סולן. אבל במקהלה צריך כל הזמן להיות בטוח שאתה באמת משתלב, ולחשוב כל הזמן מה אתה תורם בכל רגע מסויים נתון. האחריות של כל אחד היא בעצם טוטאלית.

כמה זמרים יש במקהלה שלך?

24 זמרים.

ישראלים?

כן.

איפה אספת אותם?

חלקם זמרים שעברתי איתם בעבר, וחלקם הגיעו בעיקבות מודעות ובהיגיון. רובם חברי צעירים. בחלקם אני משתמש כסולנים. כולם בעלי השכלה מוסיקאלית.

האם זמר במקהלה הוא זמר שלא הצליח בדרך אחרת?

אני לא מניח שמי שרוצה להיות סולן, אני מתכוון שמאוד רוצה, יבוא לשיר במקהלה, גם אם לא הצליח כסולן.

יש כאלה שמתחילים דרכם בשיר רחוקים לביון של מקהלה?

אני לא חושב. אבל לפני שנה הקמנו פה בארץ בית-ספר לזמרי-מקהלה. הקמתי אותו ביחד עם אבנר איתי וסטנלי ספרבר, בשיתוף עם מייסדי החינוך ועיריית תל-אביב. שם אנתנו מחנכים זמרים מבוגרים להיות זמרי-מקהלה.

ובסדרה-לך נראה שזה מצליח. שם אנתנו מלמדים אותם דברים שכל זמר צריך לדעת - פיתוח-קול, קריאת תווים, היגוי, ומעבר לזה מושג הרגש על שירת מקהלה.

יש בארץ בעיית שהפירמידה לא בנויה נכון. חינוך מוסיקלי צריך להתחיל מלמטה, מילדות. בין מקהלות הילדים למקהלות הבוגרים יש חלל ריק. החינוך המוסיקלי בארץ הוא במצב מאוד קשה. יש משהו מתסכל בדגש שמושם על נושא השירה בארץ. מורה למוסיקה בבית ספר צריך להילחם על כל שעה שהוא מלמד.

ואיך זה בחו"ל?

בתרבות הקאטולית, הנוצרית, יש ילדים ששרים במקהלות בכנסיות. יש אצלי זמר במקהלה, למשל, שהוא עולה חרד מפולין והוא שר מגיל 10 במקהלות. כל חיי. הניסיון והתרבות שהוא מביא איתו שווה יותר מ-1000 שיעורי פיתוח-קול.

אפשר לחנך ילדים לכיוון בזה?

בוודאי. אם אנתנו ספקי כנרים, מדוע שלא נהיה ספקי זמרים? זה רק עניין של רגש.

פה גם הכמות הופכת לאיכות. על זמרים כמעט ולא שומעים. לא מלמדים ילדים פיתוח-קול. ולכן חסרים גם מורים לפיתוח-קול. יש תזווה קטנה בשנים האחרונות, אבל אני מאוד מסופק לגבי העתיד.

אתה רואה אמא פולניה שהחלום שלה הוא שהילד שלה יהיה זמר-מקהלה?

זה נכון, זו כפירוש הבעייה של שירת-מקהלה. ותוסיפי לזה את כל הבעיות האחרות שישנן, כמו צעקות. הרבה אנשי-מיקצוע טוענים שהצעקות והצרחנות של הילדים הורסים את הקול וזה נכון. או למה צורחים? כי לא יודעים להקשיב. החינוך צריך להיות של הקשבה, ואז לא יצטרכו להרים את הקול. אין תרבות של הקשבה. מפה זה מתחיל.

איך הגעת לזה?

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

למרותי להקשיב כשהייתי ילד.

בקיבוץ?

הייתי קצת חריג בעניין הזה. קיבולי השכלה מוסיקאלית בבית. כשהייתי ילד, אבא שלי היה לוקח אותי לקונצרטים בתל-אביב. אני זוכר שהיינו נוסעים באוטובוסים או בסרמפים. עד גיל 8 ישנתי ביותר אופרות מאשר אנשים בוגרים. הסרטים שהייתי הולך אליהם היו סירטי-חולצ'טו. הייתי נכנס לקולנוע כ-10 בבוקר ויוצא כ-4

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כי זה מה שרצית? כן. לא היתה בעיין הזה שום כפייה.

בעצם קיבוצניק צריך הרבה מאוד כוח לעמוד על שלו כדי להיות אחר.

נכון ובאמת די סבלתי. וגם בגיל יותר מאוחר היו לי מאבקים.

היית מוקצה? לא כדור. לא השתלכתי חברתית בתקופה הזאת של ילדות ונעורים בקבוצה. והקבוצה בקיבוץ היא דבר מאוד חשוב. לא הייתי ספורטאי מצטיין ולא מרדך בתנועה. הייתי די שקוע במוסיקה.

כששמעתי את המקהלה של המורמונים, הרגשתי כאילו מתגלה לי חזיון הייתי מוכה בהלם